

Ośrodek Badania Opinii Publicznej
i Studiów Programowych

N o t a t k a

na posiedzenie Prezydium Komitetu do Spraw Radia i Telewizji w sprawie sprawozdania za rok 1973 i planu pracy na rok 1974

W ubiegłym roku Ośrodek - zgodnie z zaleceniami Kierownictwa Komitetu d/s Radia i Telewizji - koncentrował swoje wysiłki na następujących kierunkach działań badawczych i organizacyjnych:

- rozwijanie ogólnopolskich szybkich badań sondażowych nad programami radia i telewizji oraz opinią społeczną. W tym celu w listopadzie ub. roku uruchomiono cotygodniowe badania panelowe na reprezentatywnej próbie ogółu dorosłej ludności Polski;
- rozwijanie badań z zakresu psychologii odbioru programu rtv oraz analizy treści programów - jako szczególnie użytecznych dla oceny efektywności propagandowego i wychowawczego oddziaływania rtv. W tym celu powołano Pracownię Psychologii Odbioru oraz wzmocniono kadrowo Pracownię Analizy Treści. Podjęto również szereg badań eksperymentalnych dla wypracowania właściwych metod badawczych. Wspólnie z Działem Technicznym opracowano założenia techniczne Pracowni Audiowizualnej Ośrodka;
- przystąpienie do analiz wtórnych danych i informacji zgromadzonych w Ośrodku w celu podniesienia naukowej wartości diagnostycznej prowadzonych badań. W związku z tym powołano międzypracowniany Zespół Analiz Wtórnych i rozpoczęto przy współpracy z WFO prace nad koncepcją zasad automatycznego wprowadzania, wyszukiwania i przetwarzania danych znajdujących się w posiadaniu Ośrodka;
- doskonalenie zasad obiegu i wykorzystywania w praktycznej działalności RTV wyników badań Ośrodka. W tym celu przystąpiono do opracowywania krótkich "komunikatów z badań OBOP i SP", dla potrzeb kierownictwa, zmieniono profil "Aktualności RTV", kładąc większy nacisk na informacje dotyczące społecznego odbioru programów RTV oraz przystąpiono do prac nad przekształceniem "Studiów RTV" w kwartalnik.

Działania te podjęto przy znacznie zwiększonym - w porównaniu do lat ubiegłych - programie badań i opracowań analitycznych dla potrzeb Kierownictwa Komitetu i Wydziału Propagandy KC PZER. Program ten zrealizowano w zasadzie w całości, a ponadto zrealizowano 9 tematów poza planem w związku z zadaniami.

postawionymi Óśrodkowi przez Kierownictwo w ciągu roku.

Przedstawiany do akceptacji plan pracy Óśrodka na rok bieżący został opracowany na podstawie konsultacji z zainteresowanymi wynikami badań komórkami Komitetu i uwzględnia wszystkie zgłoszone potrzeby programu. Gwarantuje on także kontynuowanie badań ważnych z punktu widzenia rozwoju metod badawczych stosowanych przez Órodek. Plan został ustalony na pułapie kadrowych, organizacyjnych i technicznych możliwości Óśrodka tak, że wprowadzenie nowych tematów badań jest możliwe tylko kosztem rezygnacji z pewnych badań umieszczonych w planie.

Warunkiem realizacji planu na właściwym poziomie wiarygodności i poprawności metodologicznej jest dalszy rozwój organizacyjny i kadrowy Óśrodka jak również rozwój jego bazy technicznej

1. W roku bieżącym przewidujemy utworzenie pracowni audiowizualnej dla przesłuchań i przeglądów programów dla potrzeb analizy treści i eksperymentów psychologicznych wraz ze stanowiskiem do spisywania na maszynie tekstów z taśm magnetofonowych. Założenia pracowni zostały opracowane. Nie rozstrzygnięto jeszcze kwestii jej lokalizacji. Uruchomienie pracowni pociąga za sobą konieczność zatrudnienia 2 osób: technika i maszynistki.
2. Rzeczą kluczową dla rozwoju Óśrodka jest przejście na elektroniczną technikę obliczeniową oraz system automatycznego wyszukiwania i przetwarzania danych ponieważ już obecnie znajdujemy się w sytuacji posiadania znacznie większej ilości informacji niż jesteśmy w stanie poddać gruntownej analizie tradycyjnymi metodami.
W związku z tym zawarliśmy z ETO porozumienie, w ramach którego przekazujemy naszą Stację Maszyn Statystycznych /6 etatów/ temu Óśrodkowi w zamian za usługi w zakresie obliczeń oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji, realizowane w miarę możliwości w oparciu o nowoczesną technikę elektroniczną. Jednakże tempo wdrażania nowoczesnej techniki przez ETO jest z punktu widzenia naszych potrzeb wysoce niezadawalająca i poważnie ogranicza nasze możliwości badawcze.
3. W bieżącym roku planujemy zainstalowanie w Pracowni Dokumentacji i Publikacji aparaturę "Ranki-Xerox" pozwalającą na szerokie zastosowanie miniaturyzacji dokumentów i ułatwiająca ich szybkie powielanie. Jest to dla nas sprawa ważna i pilna m.in. z uwagi na brak pomieszczeń dla składowania dokumentów badawczych Óśrodka. Wprowadzenie aparatury, o której mowa wymagać będzie reorganizacji Pracowni Dokumentacji i Publikacji i pociągnie za sobą zwiększenie liczby etatów w tej pracowni o 1.

4. W związku z przejściem od fazy opracowań koncepcyjnych do działań wdrożeniowych . konkretnych badań w zakresie analiz wtórnych i tworzenia banku informacji, konieczne jest wzmocnienie Pracowni Badań Problemowych o 2 kwalifikowanych socjologów. Nasze próby rozwiązywania tych zadań w drodze dodatkowego obciążenia kadry tej pracowni nie powiodły się w związku ze wzrostem bieżących prac badawczych, zwłaszcza zaś wobec uruchomienia ogólnopolskich badań szybkich.
 5. Zwiększone liczby badań i konieczność stosowania w szerszym zakresie analiz statystycznych materiałów badawczych wymaga zatrudnienia w Ośrodku statystyka na pełnym etacie. Korzystanie z usług statystyków z zewnątrz, przy obecnej liczbie i tempie badań, stało się zbyt uciążliwe i finansowo nieopłacalne.
 6. W związku ze wzrostem zapotrzebowań na analizy programów zagranicznych radiofonii i telewizji germańskiej strefy językowej pragniemy zrezygnować z 1/2 etatu w Pracowni Analizy Programów Zagranicznych, a na to miejsce zatrudnić germanistę na pełnym etacie.
 7. Ośrodek dysponuje siecią 3000 stałych współpracowników - ankietatorów wykonujących dla Komitetu d/s Radia i TV prace badawcze nieodpłatnie; ponadto w r 1974 dysponować będzie siecią płatnych instruktorów i ankietatorów do badań szybkich w liczbie 200 osób. Utrzymanie tego aparatu w pełnej sprawności organizacyjnej, a przede wszystkim metodologicznej wymaga stałego szkolenia w drodze korespondencyjnej i periodycznie organizowanych kursów instruktorskich.
- Realizacja tych kursów absolutnie niezbędnych dla naukowego poziomu badań, napotyka na trudności natury formalnej, gdyż istniejące przepisy nie pozwalają na organizowanie szkoleń dla nieetatowych współpracowników Komitetu.
- Ze względu na rolę jaką spełniają instruktorzy i ankietarzy w badaniach Ośrodka i realną użyteczność ich pracy dla Komitetu i władz politycznych, niezbędne jest stworzenie podstaw formalno-prawnych do objęcia ich planem szkoleń Ośrodka Szkolenia Kadr ze wszystkimi konsekwencjami finansowymi.
- Preliminowany koszt w/w szkoleń na rok 1974 wynosi 80.000 zł.

Unowocześnienie działalności badawczej Ośrodka oznacza obecnie przede wszystkim skrócenie cykli badawczych, w taki sposób, żeby od momentu postawienia problemu badawczego do opracowania wyników i przekazania ich w formie ekspertyzy zainteresowanym komórkom lub osobom upływał możliwie najkrótszy okres czasu.

W ubiegłym roku osiągnęliśmy znaczny postęp w tym zakresie dzięki zorganizowaniu sieci ankietarskiej do badań szybkich, zorganizowaniu łączności teleksowej z punktami ankietarskimi, usprawnieniu systemu publikacji oraz dzięki podniesieniu motywacji pracowników. Dzięki tym pociągnięciom udało się nam skrócić cykl badawczy niektórych badań reprezentatywnych 5 - 6-krotnie. Jest to jednak nieomal kres naszych możliwości przy obecnym stanie wyposażenia technicznego i stanie kadrowym. Dalszy postęp w tej dziedzinie - jeśli ^{nie} ma się on odbywać kosztem jakości naszej pracy - wymaga zrealizowania przedstawionych wyżej dezyderatów.

Dlatego - wnosząc na Prezydium sprawozdanie z działalności za rok 1973 oraz plan na rok 1974, z prośbą o ich zatwierdzenie - Ogródek zwraca się jednocześnie z prośbą o akceptację wymienionych zamierzeń dotyczących rozwoju kadrowego i bazy technicznej oraz usprawnień organizacyjnych w działalności Ośrodka w roku 1974.

Ponadto Ogródek wnosi o spowodowanie przyspieszenia prac nad wdrażaniem elektronicznej techniki obliczeniowej oraz systemu automatycznego wyszukiwania i przetwarzania danych.

DYREKTOR

/dr Lukasz SZYMAŃSKI/